

دانشکده علوم پیراپزشکی

دفتر توسعه آموزش (EDO)

اجزاء برنامه ریزی آموزشی

دست برگ شماره : دو

آبان ماه ۱۴۰۳

آدرس : مشهد- میدان آزادی- پردیس دانشگاه- درب شرقی

دانشگاه فردوسی- دانشکده علوم پیراپزشکی

تلفن: ۰۵۱-۳۸۸۴۶۷۱۰

داخلی: ۳۴۴

وب سایت دانشکده: <http://fhpm.mums.ac.ir>

طرح درس و

طرح دوره

طرح دوره به برنامه ای اطلاق می شود که در مورد یک درس یک یا چند واحدی نوشته می شود. این درس معمولاً در طول یک نیمسال تحصیلی ارائه می شود. از طرفی **طرح درس** به برنامه ای گفته می شود که برای یک جلسه که معمولاً ۹۰ دقیقه است تنظیم می شود.

عناصر تشکیل دهنده برنامه دوره و طرح درس مشابه بوده و فقط برنامه دوره از کلیت بیشتری نسبت به طرح درس برخوردار می باشد. به عبارتی دیگر زمانی که یک درس را برنامه ریزی نمائیم؛ ابتدا این درس را در قالب طرح درس دوره و برای یک ترم یا یک دوره برنامه ریزی کرده و از داخل طرح دوره طرح درس های روزانه آن را بیرون کشیده و برنامه ریزی می نمائیم.

مسئول دفتر توسعه آموزش: دکتر مرضیه معراجی

کارشناس دفتر: خانم شمسیان

وب سایت EDO دانشکده:

<http://fhpm.mums.ac.ir>

منابع:

۱. کتاب "چگونه طرح درس بنویسیم" تالیف معصومه صابریان، صدیقه سالمی- چاپ سوم ۱۳۹۱
۲. راهنمای نوشتن طرح دوره و طرح درس:

[related:nkums.ac.ir/get_file.aspx?fn=Uploaded/Users/2/45/doreh.pdf](http://related.nkums.ac.ir/get_file.aspx?fn=Uploaded/Users/2/45/doreh.pdf)

تدوین می شود. هدف از تهیه طرح درس، تولید یک درس یا مجموعه ای از درس هاست که نشان دهنده اقدامات منظم و منطقی مدرس برای اجرای آموزش است. طرح درس چارچوب تدریسی را طراحی می کند که بر اساس آن، استاد و دانشجو در هنگام تدریس با هدفی مشترک و مشخص به یک سو حرکت می کنند. که این امر موجب افزایش یادگیری دانشجو می گردد.

مزایا:

۱. طرح درس روزانه موجب می شود که مدرس فعالیت- های ضروری آموزشی را یکی پس از دیگری در مراحل و زمان های مشخص پیش ببرد و از نتایج حاصل از آن برای تدریس در مراحل بعدی آموزش مورد استفاده قرار دهد.
۲. طرح درس موجب می گردد عوامل اصلی جریان تدریس در نظر گرفته شود (Must learn).
۳. باعث می شود که مدرس از روش ها و فنون مناسب تدریس استفاده نماید.
۴. مشکلات احتمالی تدریس پیش بینی می شود.
۵. وجود طرح درس ارزشیابی از میزان یادگیری دانشجویان و همچنین ارزیابی فعالیت های یک مدرس را ممکن می سازد.

تفاوت طرح درس و طرح دوره:

طرح دوره توصیف کتبی فرآیند طرح ریزی برنامه درسی یک ترم یا یک دوره است. طرح درس روزانه، برنامه ای است مدون و سنجیده که مدرس قبل از تدریس برای یک جلسه درس تهیه می کند.

اجزاء برنامه ریزی آموزشی:

Curriculum
PLAN

Course
PLAN

Lesson
PLAN

کوریکولوم: (Curriculum Plan)

کوریکولوم را قالباً به عنوان یک برنامه آموزشی طراحی شده تعریف می‌کنند. به عبارت دیگر کوریکولوم، بیانیه اهداف کلی و عینی، محتوا، تجارت، پیامدها و فرآیندهای یک برنامه آموزشی می‌باشد.

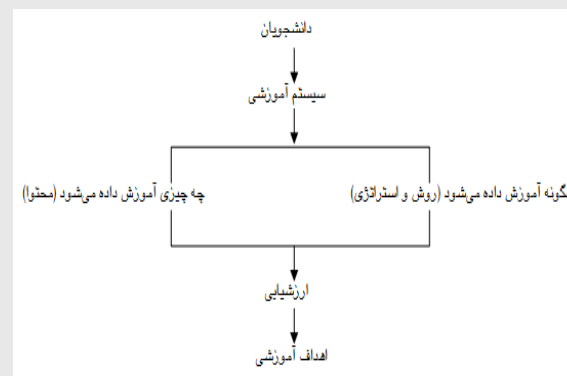
کوریکولوم باید شامل موضوعات حرفه‌ای کلی و اختصاصی هر رشته باشد. در محتوی کوریکولوم باید قید گردد که فراگیر پس از ارائه این کوریکولوم به چه دانش مهارت، نگرش و تجربه‌ای دست می‌یابد.

اجزای کوریکولوم:

در طراحی برنامه آموزشی ۱۰ مرحله بایستی طی شود. که این مراحل می‌توانند به عنوان چک لیست مفیدی برای طراحی و نیز ارزیابی برنامه آموزشی قرار گیرند:

۱. شناسایی نیاز
۲. تدوین اهداف
۳. قبول محتوی
۴. تنظیم محتوی
۵. تصمیم‌گیری برای استراتژی آموزشی
۶. تصمیم‌گیری در مورد روش‌های تدریس
۷. ارزشیابی
۸. ارتباط در برنامه آموزشی
۹. توسعه یک محیط آموزشی مناسب
۱۰. مدیریت برنامه آموزشی

نمای کلی یک کوریکولوم:

طرح دوره: (Course Plan)

طرح دوره عبارت است از تقسیم محتوای یک ماده درسی در یک دوره معین به مراحل و گام‌های مناسب و مشخص. بر اساس هدف و نتایج آموزش، برای تهیه و تنظیم طرح دوره، مدرسان باید در ابتدای هر ترم تحصیلی بر اساس اصول معین بین هدفهای آموزشی و برنامه هفتگی، ترتیبی اتخاذ کنند که مجموعه فعالیت‌های آموزشی به موقع، بدون وقفه در طول یک ترم یا سال تحصیلی اجرا شود.

برای تحقق چنین مقاصدی طراحی و تنظیم یک جدول زمانی می‌تواند بسیار مفید و مؤثر باشد؛ زیرا هنگامی می‌توان منظم و مؤثر، در فرایند آموزش به جلو گام برداشت که برنامه‌ها و فعالیت‌های آموزشی به تناسب زمان مورد نظر، ساختاری منظم داشته باشند.

مدرس باید کلیه فعالیت‌های طول دوره را به صورت یک جدول زمان بندی شده با درج عنوان اصلی و هدف کلی هر جلسه به انضمام تاریخ ارزشیابی تشخیصی، تکوینی و پایانی تهیه و به دانشجویان قبل از شروع و آغاز فعالیت ارائه نماید.

آشنایی دانشجویان از مجموعه فعالیت‌های طول سال به تفکیک جلسه‌ها و هم‌فکری آنان با مدرس می‌تواند اثربخشی تدریس مدرس و انگیزه یادگیری دانشجویان را دو چندان کند.

طرح درس: (Lesson Plan)

طرح درس به خط مشی آموزشی اطلاق می‌شود که توسط مدرس برای جلسات درس یک دوره آموزشی